

چکیده

مقدمه: در کشورهای توسعه یافته، بیمارستان‌ها حدود ۴۰ درصد و در کشورهای در حال توسعه تا ۸۰ درصد هزینه‌های بخش سلامت را به خود اختصاص می‌دهند. به همین دلیل، کم و کیف نتایج حاصل از عملکرد بیمارستانها در سیستم بهداشت و درمان از اهمیت زیادی برخوردار است. بنابراین، پژوهش حاضر با هدف طراحی الگوی ارزیابی عملکرد بیمارستان‌های تامین اجتماعی کشور به انجام رسیده است.

روش پژوهش: این مطالعه از نوع مطالعات ترکیبی بود و در چهار مرحله به انجام رسید. در مرحله اول، پژوهش‌گر از طریق انجام مرور متون مرتبط، به شناسایی روش‌های متداول و متغیرهای موثر در ارزیابی عملکرد بیمارستان‌ها پرداخت. در مرحله دوم ابتدا با استفاده از روش گروه متمرکز و مصاحبه با خبرگان سازمان تامین اجتماعی، متغیرهای موثر در ارزیابی عملکرد بیمارستان‌های تامین اجتماعی احصاء شدند. در نهایت این متغیرها با استفاده از روش گروه اسمی جمع بندی شدند. در مرحله سوم، جهت ورود متغیرهای موثر در ارزیابی عملکرد بیمارستان‌های تامین اجتماعی کشور به مدل اولیه از روش تحلیل عامل اکتشافی استفاده شد. الگوی اولیه در مرحله بعدی و با استفاده از روش دلفی، به صورت الگوی ارزیابی عملکرد بیمارستان‌های تامین اجتماعی، نهایی و ارائه شد.

یافته‌ها: در مرحله مرور متون، پژوهش‌گر تعداد ۱۷۴ متغیر موثر در ارزیابی عملکرد بیمارستان‌ها را که در مدل‌های معروف مورد استفاده در سالهای ۲۰۰۸-۲۰۱۸ به کار رفته بودند را استخراج کرد. سپس در جلسات گروه متمرکز، تعداد ۱۱۲ متغیر موثر در ارزیابی عملکرد بیمارستان‌های تامین اجتماعی مشخص شدند. این متغیرها در جلسات گروه اسمی که با حضور کارشناسان ستاد مرکزی سازمان تامین اجتماعی تشکیل شد به تعداد ۷۲ متغیر کاهش و به صورت لیست نهایی تهیه شد. به منظور طراحی الگوی اولیه ارزیابی عملکرد بیمارستان‌های تامین اجتماعی، با استفاده از روش تحلیل عاملی اکتشافی، تعداد ۱۸ متغیر در ۴ عامل (داده، فرایند، ستانده و تاثیر) دسته بندی شدند و در نهایت الگوی اولیه با استفاده از روش دلفی، معتبرسازی شد.

نتیجه گیری: یافته‌های حاصل از این پژوهش، منجر به طراحی الگوی ساده و کاربردی ارزیابی عملکرد بیمارستان‌های تامین اجتماعی شد که علیرغم سادگی دارای مزایای جامعیت و تخصصی بودن می‌باشد. بر اساس نظرات خبرگان، این الگو، با در نظر گرفتن تغییرات احتمالی در سال‌های آتی و حرکت به سمت بیمارستان‌های زنجیره‌ای همچنان کاربردی می‌باشد. البته پیشنهاد می‌شود بازنگری‌های دوره‌ای در جهت بروزرسانی متغیرهای الگو انجام پذیرد. در حال حاضر، این الگو برای مجموعه بیمارستان‌های تامین اجتماعی کشور قابل اجرا بوده و امکان مقایسه عملکرد بیمارستان‌ها را نیز فراهم می‌کند.

کلیدواژه: ارزیابی عملکرد، متغیر، بیمارستان، تامین اجتماعی